

A. Pedagogisch beleid Gastouderbureau Mamanouk

1. ONZE VISIE

1.1. Eigen-wijsheid

Mamanouk staat voor vrolijke, stoere, lieve, misschien een tikkeltje ondeugende, maar vooral eigen-wijze kinderen. Met eigen-wijs bedoelen wij dat kinderen wijs zijn van zichzelf.

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo en op zijn/haar eigen manier. Wij geloven in de wijsheid die ieder kind van zichzelf heeft, waardoor het zelf weet wat het nodig heeft en kan. Door die eigen-wijsheid kunnen kinderen vaak zelf goed aangeven of zij genoeg gegeten hebben (buikje vol versus bordje leeg), of zij iets kunnen en of zij iets willen leren.

Zoals wij vertrouwen hebben in de eigen-wijsheid van kinderen, zo vertrouwen wij ook in de eigenheid van onze gastouders. Gastouders van Mamanouk voldoen aan onze (hoge) kwalificatie- en kwaliteitseisen, waardoor zij weten hoe zij kunnen inspelen op de behoeften van kinderen en hen kunnen uitdagen in hun ontwikkeling. Maar naast deze kwalificaties en kwaliteiten beschikken onze gastouders ook ieder over hun eigen stijl van opvoeding en opvang. Die eigenheid stimuleren wij, omdat wij geloven dat een gastouder pas echt een goede gastouder kan zijn als zij in haar opvang haar eigen visie kan uitvoeren. Alleen dan wordt haar opvang echt door haar gedragen en dagelijks in de praktijk gebracht. Bovendien biedt dit een gevarieerd aanbod voor ouders en kinderen.

Uiteraard zien wij er wel op toe dat al die verschillende stijlen aansluiten bij onze basiseisen voor goede gastouderopvang. Wij weten hoe kwetsbaar jonge kinderen zijn. En wij geloven dat zij alleen vanuit hun eigenheid en eigen-wijsheid kunnen groeien en ontwikkelen als zij zich veilig voelen in de omgeving waarin zij zich bevinden. Die omgeving moet aansluiten bij hun behoeften en mogelijkheden.

Vanuit onze visie op eigen-wijsheid geven onze gastouders invulling aan verantwoorde kinderopvang. Zij bieden kinderen emotionele veiligheid door sensitief en responsief te reageren op signalen en behoeften van kinderen.

Gastouders tonen respect voor de autonomie en zelfstandigheid van kinderen en bieden tegelijkertijd duidelijke grenzen en structuur. Binnen een veilige en vertrouwde

opvangomgeving worden kinderen gestimuleerd om zich op hun eigen tempo te ontwikkelen.

Daarnaast ondersteunen gastouders de ontwikkeling van persoonlijke competenties door kinderen spelenderwijs uit te dagen op motorisch, cognitief, creatief en taalgebied. Zij sluiten hierbij aan bij de interesses, mogelijkheden en ontwikkelingsfase van ieder kind. Ook begeleiden zij kinderen bij het ontwikkelen van sociale competenties, zoals samenwerken, communiceren, rekening houden met anderen en het oplossen van conflicten. Door hun voorbeeldgedrag dragen gastouders algemeen geaccepteerde normen en waarden over en leren zij kinderen respectvol om te gaan met zichzelf, anderen en hun omgeving.

Wij zien er dan ook op toe dat onze gastouders zich dagelijks inzetten om voor ieder kind zo'n veilige, stimulerende en persoonlijke opvangomgeving te creëren.

Wij verwachten van onze gastouders dat zij binnen hun eigen gastouderopvang werken aan de vier opvoedingsdoelen zoals deze in de Wet kinderopvang beschreven staan. Wij kiezen er bewust voor onze gastouders vrij te laten in de manier waarop zij deze opvoedingsdoelen vormgeven, zodat iedere gastouder hierin haar eigen stijl kan volgen. Uiteindelijk is de gastouder zelf verantwoordelijk voor de opvang die zij biedt. Toch beschrijven wij in dit pedagogisch beleid onze visie op deze doelen en de wijze waarop zij binnen de gastouderopvang gerealiseerd kunnen worden. Met iedere individuele gastouder bespreken wij hoe zij deze doelen in haar opvang in de praktijk kan brengen.

1.2. Kinderen ontwikkelen zich van nature

Kinderen zijn van nature leergierig en ontwikkelen zich in hun eigen tempo. Wij willen ervoor zorgen dat de randvoorwaarden waarbinnen het kind zich bevindt zo optimaal mogelijk zijn, zodat het kind zich vanuit zijn veilige basis op zijn eigen wijze ook daadwerkelijk kan en wil ontwikkelen. Ieder kind wordt gezien als uniek. De gastouder sluit aan bij de individuele ontwikkeling van het kind, binnen de grenzen van veiligheid, groepssamenstelling en huisregels van de opvanglocatie. De gastouder stimuleert de ontwikkeling van kinderen door middel van dagelijkse interactie, spel en het aanbieden van passende activiteiten. Hierbij wordt aangesloten bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en interesses van het kind.

Pedagogische uitgangspunten

De opvang is gericht op het stimuleren van:

- Het ontwikkelen van emotionele veiligheid en zelfvertrouwen;
- Het vergroten van zelfstandigheid en het leren maken van keuzes;
- Het ontwikkelen van sociale vaardigheden;
- Het ontdekken van talenten en interesses;
- Het leren omgaan met anderen en de omgeving;
- Het bevorderen van welbevinden en betrokkenheid.

De gastouder communiceert op respectvolle, duidelijke en leeftijdsadequate wijze met kinderen. De interactie is gericht op ondersteuning van de ontwikkeling en het stimuleren van zelfredzaamheid en spelenderwijs leren.

Ook verwachten wij van de gastouder dat zij ieder kind ziet voor wie hij/zij is en dat zij ziet wat ieder kind nodig heeft en op deze behoeften inspeelt.

Ieder kind is uniek, of zoals wij zeggen, ieder kind heeft zijn eigen-wijsheid. Ieder kind weet of voelt van zichzelf wat het kan, wanneer het dat kan en zal dat ook doen.

Gastouders dienen een sfeer te creëren waarin ieder kind zichzelf mag zijn, waar zij liefdevol en respectvol naar ieder kind kijkt (en dat ook aan de kinderen leert) en luistert. De kaders waarbinnen deze sfeer plaatsvindt schept de gastouder zelf en daarover is zij duidelijk. Oftewel bij de gastouder moet het duidelijk zijn wat er wel en niet mag en zij communiceert dit aan de ouders en kinderen. Bovendien zijn deze regels voor iedereen gelijk.

Structuur, grenzen en voorspelbaarheid

De gastouder zorgt voor een duidelijke en voorspelbare structuur binnen de opvang. Regels en afspraken zijn afgestemd op de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen en worden consequent toegepast.

Deze regels zijn voor kinderen en ouders duidelijk en worden vooraf en tijdens de opvang actief gecommuniceerd.

Volgen van de ontwikkeling van het kind

De ontwikkeling van ieder kind wordt structureel gevolgd door de gastouder.

Dit gebeurt door middel van:

- Structurele observaties tijdens dagelijkse opvangmomenten;
- Vastlegging in observatielijsten die zijn afgestemd op de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind;
- Signalering van bijzonderheden in ontwikkeling of welbevinden.

De observaties zijn onderdeel van een terugkerend proces: observeren, vastleggen, bespreken en zo nodig bijsturen (zie ook paragraaf 1.4).

Borging en evaluaties

De observatielijsten worden op vaste momenten ingevuld (minimaal één tot twee keer per jaar of per ontwikkelfase, afhankelijk van de leeftijd van het kind).

De resultaten worden:

- Besproken met ouders tijdens overdrachts- en evaluatiemomenten;
- Indien nodig besproken met de gastouderbegeleider van het gastouderbureau;
- Gebruikt om het pedagogisch handelen van de gastouder waar nodig aan te passen.

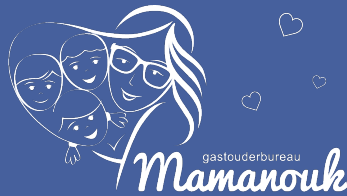
De ontwikkeling en het welbevinden van het kind blijven hiermee continu inzichtelijk en bespreekbaar voor alle betrokken partijen.

1.3. Toegevoegde waarde

Onze gastouders bieden toegevoegde waarde. Zij zijn geen oppas die er alleen voor zorgt dat een kind niets overkomt als papa en mama aan het werk zijn.

Net als de kinderen mogen ook onze gastouders hun eigen-wijsheid volgen. Iedere gastouder is uniek en kan vanuit dat principe aan ieder kind iets unieks bieden.

Wij stimuleren en ondersteunen haar daarin. Want zo is er ook voor ieder gezin en ieder kind een passende gastouder(opvang) te vinden. Wij vinden het daarbij wel belangrijk dat de gastouder zich bewust is van wat zij doet en biedt in haar opvang en waarom zij voor die aanpak of dat aanbod kiest. Dit legt zij aan ons uit tijdens het eerste intakegesprek. Ook bij huisbezoeken wordt de opvang door de gastouderbegeleider met gastouder besproken. Als hulpmiddel bieden wij gastouders een format voor een pedagogisch werkplan, waarop zij gemakkelijk haar eigen visie kan invullen, zodat zij deze gemakkelijker aan anderen, bijvoorbeeld de ouders, kan uitleggen.

1.4. Samen voor het kind

Samen met de gastouder en de ouders vormt Gastouderbureau Mamanouk een samenwerkingsverband met het kind als uitgangspunt. Bij alles wat wij (ouders, gastouders en Mamanouk) doen staat het kind centraal. Vertrouwen en communicatie vormen hiervoor de basis.

Vertrouwen, omdat je nu eenmaal niet constant kunt zien wat er waar met je kind gebeurt. Je moet er dus op kunnen vertrouwen dat de ander het goed doet. Daarom gaat Mamanouk uit van persoonlijke bemiddeling, waarbij wij na een persoonlijk intakegesprek met het gezin op zoek gaan naar de best passende gastouder. Pas als bij de kennismaking blijkt dat er sprake is van een 'klik' en een goed gevoel tussen gastouder en ouders gaat de opvang van start.

Communicatie is van belang omdat het voor een kind belangrijk is dat de verstandhouding tussen alle partijen goed is en er tussen de betrokken volwassenen duidelijkheid is in wat de ander ergens van vindt. Door met elkaar te praten over wat je belangrijk vindt, of wat je ervaart bij het kind, kun je elkaars cultuur, normen en waarden leren kennen (zie ook paragraaf 2.4.).

Van onze gastouders verwachten wij een open houding en respect voor de culturele, religieuze en persoonlijke keuzes van ouders. Als gastouderbureau inventariseren wij deze voorkeuren bij zowel de gastouders als de ouders en proberen wij mede op basis hiervan een zo passend mogelijke match te maken.

Daarnaast ondersteunt Gastouderbureau Mamanouk gastouders bij het volgen van de ontwikkeling van kinderen. Onze gastouders volgen de ontwikkeling van de opvangkinderen onder andere met ZiKo-VO/Mijn Portret (kindvolgsysteem). Dit portret wordt jaarlijks door de gastouder voor elk kind ingevuld. De gastouder beschrijft in het portret hoe het met het kind in de opvang gaat, hoe het zich ontwikkelt, wat zijn of haar sterke punten zijn en welke acties de gastouder kan ondernemen om de betrokkenheid en het welbevinden van het kind te verbeteren en de ontwikkeling van het kind kan stimuleren.

Tijdens huisbezoeken en voortgangsgesprekken wordt de ontwikkeling van de opgevangen kinderen besproken. Hierbij besteden wij aandacht aan het welbevinden van het kind, de ontwikkeling op verschillende ontwikkelingsgebieden en eventuele bijzonderheden die door de gastouder worden gesignaleerd.

Wanneer een gastouder zorgen heeft over de ontwikkeling of het gedrag van een kind, hanteert Gastouderbureau Mamanouk de volgende werkwijze:

- de gastouder observeert het kind en brengt signalen zo concreet en feitelijk mogelijk in kaart;
- de gastouder bespreekt de zorgen tijdig met de ouders;
- de gastouder neemt contact op met de pedagogisch coach en/of gastouderbegeleider van Gastouderbureau Mamanouk voor afstemming en ondersteuning;
- in overleg met ouders en gastouderbureau wordt bepaald welke vervolgstap passend is.

Gastouderbureau Mamanouk beschikt over kennis van relevante lokale en landelijke voorzieningen, zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Jeugdgezondheidszorg (JGZ), huisarts, logopedie en andere passende ondersteuningsinstanties. Gastouders worden ondersteund bij het bespreekbaar maken van zorgen met ouders en, indien nodig, bij het zorgvuldig verwijzen naar passende hulpverlening of ondersteuning.

Gegevens over de ontwikkeling van een kind worden uitsluitend vastgelegd of gedeeld met voorafgaande toestemming van ouders en in overeenstemming met de geldende privacywetgeving (AVG). Gegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk voor het doel waarvoor zij zijn verzameld.

Echter, als professionals in de kinderopvang en vanuit onze pedagogische kennis en ervaring (zowel van ons als van onze gastouders), is het belang van het kind altijd leidend bij het maken van keuzes in ons (pedagogisch) handelen.

1.5. Beleidsvrijheid binnen pedagogische kaders

Binnen de visie van Gastouderbureau Mamanouk staat de eigen-wijsheid van kinderen centraal. Dit vraagt om een pedagogische benadering waarin gastouders ruimte krijgen om hun eigen stijl en professionaliteit in te zetten binnen duidelijke kaders.

Binnen deze opvoedingsdoelen geldt dat gastouders handelingsvrijheid hebben in de pedagogische uitvoering, mits zij aantoonbaar voldoen aan de wettelijke eisen uit de Wet kinderopvang en de door Gastouderbureau Mamanouk vastgestelde minimale kwaliteitskaders. Deze beleidsvrijheid betekent expliciet dat gastouders de pedagogische doelen op eigen wijze mogen vormgeven, zolang de veiligheid, ontwikkeling en het welzijn van kinderen geborgd blijven.

Gastouderbureau Mamanouk ziet er op toe dat deze handelingsvrijheid altijd plaatsvindt binnen de grenzen van verantwoorde kinderopvang, zoals bedoeld in de Wet kinderopvang. De gastouder blijft daarbij te allen tijde zelf verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de opvang.

2. DE OPVOEDINGSDOELEN

In de wet staat dat iedere vorm van kinderopvang zich moet houden aan vier opvoedingsdoelen.

Wij staan achter deze opvoedingsdoelen en in de volgende vier paragrafen leggen wij uit hoe wij en onze gastouders ervoor zorg dragen dat deze doelen worden behaald.

Binnen deze opvoedingsdoelen geldt dat gastouders handelingsvrijheid hebben in de pedagogische uitvoering, mits zij aantoonbaar voldoen aan de wettelijke eisen uit de

Wet kinderopvang en de door Gastouderbureau Mamanouk vastgestelde minimale kwaliteitskaders. Deze beleidsvrijheid betekent expliciet dat gastouders de pedagogische doelen op eigen wijze mogen vormgeven, zolang de veiligheid, ontwikkeling en het welzijn van kinderen geborgd blijven.

2.1. Het bieden van een veilige basis: een veilige en persoonlijke opvangomgeving

Een kind kan en zal zich pas ontwikkelen als het zich veilig en geborgen voelt.

Deze veiligheid en geborgenheid is naar ons idee inherent aan gastouderopvang, die van nature kleinschalig is en maar één vaste verzorger kent.

Deze eigenschappen maken dat de opvang persoonlijk is en kinderen zich gemakkelijk aan de gastouder kunnen hechten en andersom.

Die hechting zorgt ervoor dat een kind zich veilig voelt. Doordat de groep van kinderen klein is kan de gastouder de kinderen gemakkelijk en goed leren kennen en ingaan op de behoeften van ieder individueel kind.

De gastouder is verantwoordelijk voor het waarborgen van de emotionele veiligheid van de kinderen. Dit houdt in, een veilige omgeving creëren waar kinderen zichzelf kunnen zijn, plezier kunnen maken, zich lekker in hun vel voelen en ze vol zelfvertrouwen hun eigen ontwikkeling mogen volgen.

Een andere belangrijke eigenschap van een gastouder is dat zij doet wat zij zegt en zegt wat zij doet.

Als gastouderbureau zien wij er bovendien op toe dat de inrichting van de ruimtes waarin de opvang plaatsvindt, veilig en kindvriendelijk is. Hiervoor voeren wij jaarlijks en zo nodig tussentijds een risico inventarisatie uit bij de gastouder thuis. Voor deze inventarisatie vult de gastouder eerst zelf de vragen van de inventarisatielijst in, vervolgens loopt de

gastouderbegeleider de ingevulde lijst met haar na, bij de gastouder thuis. Hoe de gastouder de risico's ziet en aanpakt wordt in overleg met de gastouderbegeleider bepaald.

Voorbeeld 1: Joost is afgelopen weekend naar de kinderboerderij geweest en is er duidelijk nog helemaal vol en blij van als hij bij gastouder Mirjam binnenkomt. Mirjam zet hem bij zich op schoot en luistert naar zijn uitgebreide verhaal. Ze vraagt naar alle dieren die hij heeft gezien en wat ze allemaal deden. Als Joost klaar is met vertellen springt hij van haar schoot en gaat met de Andere kinderen spelen.

Voorbeeld 2: Gastouder Angela heeft gisteren beloofd dat de kinderen vandaag mogen verven. Na het fruit eten legt Angela het tafelkleed op tafel en zet ze de verf klaar. Terwijl ze de kinderen de schorten om doet, vraagt ze aan de kinderen of zij weten waarom zij dat doet en legt het uit. Ook vraagt zij aan de kinderen welke kleur verf zij willen. Kiki antwoordt: 'Ik wil die!' Angela reageert hierop: 'Dus jij wilt de rode verf?'

Voorbeeld 3: Schoonmaakmiddelen en scherpe messen moeten altijd buiten het bereik van kinderen worden geplaatst. Ook stopcontacten moeten altijd worden afgedekt. Bij gastouder Saskia hoeft er echter geen traphekje te worden geplaatst onderaan de trap, want zij zorgt ervoor dat de deur naar de gang, waar ook de trap is, altijd gesloten blijft.

Bij gastouder Daniëlle is een open trap in de woonkamer en om te voorkomen dat kinderen daar zomaar de trap op kunnen gaan, plaatst zij wel een traphekje.

2.2. Het bevorderen van de persoonlijke competenties: een kind leert het meest van spelen

Van spelen leren kinderen het meest en het is dan ook belangrijk dat hiervoor altijd voldoende ruimte is in de gastouderopvang. Gastouders kunnen het spel van kinderen faciliteren, begeleiden en verrijken, zodat zij hun persoonlijke en sociale competenties kunnen ontwikkelen. Zij doen dit op het gebied van motoriek, creativiteit, taal en cognitie. Daarnaast biedt de gastouder de kinderen de gelegenheid om te werken aan hun zelfstandigheid, zelfvertrouwen, veerkracht en flexibiliteit.

Wij bekijken met iedere gastouder hoe zij, in haar gastouderopvang ervoor kan zorgen dat de ruimte zelf, maar ook haar begeleiding van de kinderen zo georganiseerd wordt dat kinderen de mogelijkheid hebben om te spelen en er tegelijk van te kunnen leren. De gastouder kiest hierin in basis de manier die bij haar past, maar kijkt ook naar wat past bij de kinderen. Zij werkt kindvolgend, hoewel er ook een vooraf bedacht programma mag zijn.

Zo kan ieder kind zijn eigen-wijsheid volgen en tot bloei komen. Ook leren zij zo hun eigen mogelijkheden, die van anderen en van de wereld kennen.

Voorbeeld 1: Bij gastouder Miranda wordt gewerkt met een dagelijks terugkerend dagritme. Ieder dag rond dezelfde tijd wordt fruit gegeten, buiten gespeeld, geknutseld, gelezen, gedanst en vrij gespeeld. Dat biedt de kinderen duidelijkheid en ze weten wat ze kunnen verwachten.

Gastouder Inez start de dag altijd met vrij spel. Ze observeert de kinderen dan en afhankelijk van hun bui en energieniveau bepaalt zij de activiteiten van de dag. In de meeste gevallen laat zij de kinderen hun gang gaan en haakt ze aan bij het spel van de kinderen. Spelen zij dat ze in een groot kasteel wonen, dan stelt zij voor om met blokken of knutselmateriaal een kasteel te maken.

Voorbeeld 2: Bij gastouder José is de opvangruimte zo ingericht dat kinderen toegang hebben tot al het spelmateriaal. Afhankelijk van het thema waarmee zij werkt wordt het spelaanbod gewisseld. Soms is er een winkeltje en soms staat op die plaats het poppenhuis.

2.3. Het bevorderen van de sociale competenties: samen spelen, samen leren

Bij de gastouder is een kind vrijwel nooit alleen. Nagenoeg altijd zijn er andere kinderen met wie het kind wordt opgevangen. Door samen te spelen komen de kinderen in situaties terecht, waarbij de gastouder hen helpt en ze hierin begeleidt. Zo kunnen kinderen leren zich in te leven in een ander, leren te communiceren, samenwerken, delen, helpen en conflicten oplossen.

Het is ook aan de gastouder om te zorgen voor een gevoel van verbondenheid binnen de groep.

Alle kinderen moeten weten en voelen dat zij erbij horen. Dit creëert een veilige situatie (zie paragraaf 2.1.) waarin het kind zich durft te uiten.

Mensen zijn sociale wezens en ook kinderen leren van anderen, door gedrag te kopiëren. Daarom is het van groot belang dat de gastouder zelf het goede voorbeeld geeft en letterlijk het gewenste gedrag voorleeft.

Voorbeeld 1: Bij gastouder Peggy is maar 1 loopfietsje. Meerdere kinderen willen op de loopfiets. Als Peggy ziet dat de kinderen er samen niet uitkomen stelt zij voor om om de beurt een rondje te fietsen en dan even op de beurt te wachten.

Voorbeeld 2: Julia bakt zandtaartjes en geeft gastouder Lysanne er een. Lysanne zit op de rand van de zandbak met een pop op schoot. Terwijl de andere kinderen kijken doet zij net alsof zij de pop ook een hapje van haar zandtaartje geeft.

2.4. Het overbrengen van regels, normen en waarden: samen leven met respect voor elkaar

Wij leven samen in een diverse samenleving waarin regels, normen en waarden een belangrijke rol spelen. Regels bieden kinderen duidelijkheid, structuur en veiligheid. Voor jonge kinderen zijn veel regels nog nieuw. Het is daarom aan de gastouder om hen op een positieve manier kennis te laten maken met de regels die gelden binnen de opvang en in de samenleving. De gastouder geeft duidelijke grenzen aan, legt regels uit op een manier die past bij de leeftijd van het kind en handelt consequent.

Naast regels spelen ook normen en waarden een belangrijke rol in de opvoeding. Mensen kunnen hierover verschillend denken, mede door culturele, religieuze of persoonlijke achtergronden. Kinderen groeien op in verschillende gezinnen en brengen daardoor uiteenlopende ervaringen, gewoonten en overtuigingen mee. Wij vinden het belangrijk dat gastouders respectvol omgaan met deze verschillen en openstaan voor de achtergronden van kinderen en hun ouders.

Van gastouders verwachten wij dat zij bewust nadenken over de normen en waarden die zij belangrijk vinden en deze op een duidelijke en respectvolle manier uitdragen naar kinderen en ouders. Daarbij hoort ook dat zij ouders informeren over tradities, feestdagen en gebruiken die binnen de opvang aandacht krijgen.

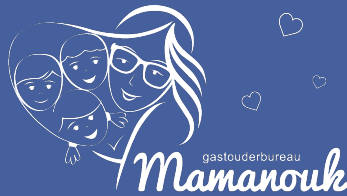
Belangrijke waarden die wij kinderen willen meegeven zijn onder andere respect voor zichzelf en anderen, rekening houden met elkaar, het nakomen van afspraken, het accepteren van grenzen, verantwoordelijkheid nemen voor eigen gedrag en het besef dat fouten maken onderdeel is van leren en ontwikkelen.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat kinderen leren om open te staan voor verschillen tussen mensen en respect te hebben voor elkaars achtergrond, cultuur, geloofsovertuiging en levenswijze. Iedereen is gelijkwaardig, maar niet hetzelfde.

Het overdragen van normen en waarden gebeurt niet alleen door uitleg te geven, maar vooral door voorbeeldgedrag. De gastouder heeft hierin een belangrijke voorbeeldfunctie.

Door respectvol met kinderen, ouders en anderen om te gaan, laat zij zien hoe mensen op een positieve manier met elkaar kunnen samenleven.

Ook een veilige, schone en verzorgde opvangomgeving draagt bij aan het overbrengen van normen en waarden.

Daarom zorgt de gastouder voor een ordelijke en hygiënische opvangruimte en geeft zij het goede voorbeeld op het gebied van een gezonde leefstijl door gezond eten, voldoende beweging en dagelijks buitenspelen te stimuleren.

Voorbeeld 1: Gastouder Liesbeth weet dat Johan wegens geloofsovertuiging geen varkensvlees mag eten. Liesbeth respecteert dit en legt dit uit aan de andere kinderen, op het moment dat het hen opvalt dat het betreffende kindje geen smeerworst op haar brood mag.

Voorbeeld 2: Kinderen Boris en Luuk maken ruzie om een autootje. Luuk geeft Boris een duw, waardoor Boris omvalt. Luuk heeft het autootje en loopt ermee weg om te gaan spelen. Gastouder Mirjam gaat bij de kinderen op de grond zitten en troost Boris terwijl ze hem vraagt wat er is gebeurd. Vervolgens roept zij Luuk erbij en vraagt aan hem hetzelfde. Dan vraagt zij aan Luuk hoe Luuk denkt dat Boris zich nu voelt. Luuk antwoordt: 'Boris is verdrietig.' Mirjam vraagt aan Luuk hoe hij denkt dat dat komt, waarna Luuk zegt dat het komt doordat hij hem heeft geduwd. Mirjam legt uit dat als je allebei met een autootje wilt spelen, je een oplossing moet bedenken, maar niet mag duwen. Want je mag elkaar niet pijn doen. Mirjam vraagt aan Luuk wat een goede oplossing zou zijn. Mirjam stelt dezelfde vraag aan Boris. Alleen als Boris en Luuk samen geen oplossing kunnen bedenken, stelt Mirjam voor om samen te zoeken naar twee auto's, zodat ze allebei een autootje hebben.

3. COACHING EN PEDAGOGISCHE ONDERSTEUNING VAN GASTOUDERS

Gastouderbureau Mamanouk ondersteunt gastouders actief bij het bieden van verantwoorde en liefdevolle kinderopvang. Dat doen wij door begeleiding, coaching en deskundigheidsbevordering. Samen werken we zo aan het versterken van de pedagogische kwaliteit van de opvang.

Tijdens regelmatige huisbezoeken, evaluatiegesprekken en andere contactmomenten gaan wij met gastouders in gesprek over hun pedagogisch handelen. We bespreken daarbij onder andere de vier pedagogische basisdoelen uit de Wet kinderopvang, de ontwikkeling van de kinderen, de dagelijkse opvangsituatie en vragen of situaties uit de praktijk.

De pedagogisch coach ondersteunt gastouders bij:

- het bieden van emotionele veiligheid;
- het stimuleren van persoonlijke competenties;
- het bevorderen van sociale competenties;

- het overdragen van normen en waarden;
- het volgen van de ontwikkeling van kinderen;
- het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling;
- het voeren van gesprekken met ouders over pedagogische vraagstukken.

Pedagogische coaching

Vanaf 1 juli 2026 geldt dat ieder gastouderbureau jaarlijks minimaal drie uur pedagogische coaching per gastouder moet aanbieden. Gastouderbureau Mamanouk voldoet aan deze wettelijke verplichting en zorgt ervoor dat iedere gastouder deze coaching aantoonbaar ontvangt en dat deze coaching planmatig wordt uitgevoerd.

De coaching wordt verzorgd door de pedagogisch coach van Gastouderbureau Mamanouk. Deze professional voldoet aan de kwalificatie-eisen zoals opgenomen in de meest recente CAO Kinderopvang voor kindercentra en gastouderbureaus.

Gastouderbureau Mamanouk beschikt over de benodigde bewijsstukken waaruit blijkt dat aan deze opleidingseisen wordt voldaan.

Het doel van de coaching is het versterken van de pedagogische kwaliteit van de opvang en het ondersteunen van de gastouder in haar professionele ontwikkeling. Door middel van coaching wordt de gastouder gestimuleerd om bewust te reflecteren op haar pedagogisch handelen, haar kennis en vaardigheden verder te ontwikkelen en de kwaliteit van de opvang continu te verbeteren.

De pedagogische coaching sluit zoveel mogelijk aan bij de dagelijkse opvangpraktijk en de individuele ontwikkelbehoeften van de gastouder. Daarbij wordt aandacht besteed aan de vier pedagogische basisdoelen uit de Wet kinderopvang, de ontwikkeling van kinderen, de interactievaardigheden van de gastouder en actuele pedagogische vraagstukken die zich binnen de opvang kunnen voordoen.

Het pedagogisch werkplan kan hierbij als hulpmiddel worden gebruikt binnen de coaching. Samen met de gastouder worden afspraken gemaakt over de inhoud, doelen en vorm van de coaching. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en tijdens voortgangs- en coachingsgesprekken geëvalueerd. Op deze manier houden wij gezamenlijk zicht op de professionele ontwikkeling van de gastouder en kunnen wij waar nodig ondersteuning bieden of de coaching bijstellen.

De coaching wordt op verschillende manieren aangeboden, waaronder:

- **Observatie en reflectie in de praktijk:** de pedagogisch coach observeert de gastouder tijdens de opvang en bespreekt vervolgens welke pedagogische vaardigheden zichtbaar zijn en waar ontwikkelmogelijkheden liggen.
- **Individuele coachingsgesprekken:** hierbij kunnen onder andere pedagogische vraagstukken (bijvoorbeeld omgaan met druk of teruggetrokken gedrag, omgaan met grensoverschrijdend gedrag, conflicten tussen kinderen, etc.), de ontwikkeling van kinderen, interactievaardigheden, het stimuleren van zelfstandigheid en persoonlijke leerdoelen van de gastouder aan bod komen.

Tijdens deze gesprekken wordt onder andere gebruikgemaakt van de vragenlijst *“Coachgesprek: Een goede start in de gastouderopvang”*. Deze vragenlijst vormt een structurele leidraad om samen te reflecteren op het pedagogisch handelen en de dagelijkse praktijk. Daarnaast worden POP-formulieren (Persoonlijk OntwikkelpPlan) en de Interactievaardigheden kaarten uit *Pedagogiek in Kaart* ingezet om het pedagogisch handelen te analyseren, interactievaardigheden te versterken en ontwikkeldoelen concreet en meetbaar te maken.

- **Groepsbijeenkomsten en intervisie:** gastouders krijgen de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren en gezamenlijk te reflecteren op praktijksituaties.
- **Themabijeenkomsten en scholing:** gericht op het vergroten van kennis en vaardigheden rondom actuele onderwerpen binnen de kinderopvang.
- **Praktische ondersteuning op afstand:** bijvoorbeeld door middel van telefonische begeleiding, e-mailcontact, WhatsApp of het delen van informatie en adviezen.

Belangrijke uitgangspunten

- Iedere gastouder ontvangt jaarlijks minimaal drie uur pedagogische coaching.
- De tijd die wordt besteed aan voorbereiding, verslaglegging en uitwerking van de coaching valt niet binnen deze drie coachingsuren.
- De pedagogische coaching staat los van de wettelijke begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau.
- De coaching is praktijkgericht, ontwikkelingsgericht en afgestemd op de behoeften van de gastouder en de dagelijkse opvangpraktijk.
- Het doel van de coaching is het versterken van de pedagogische kwaliteit van de opvang en het ondersteunen van de professionele ontwikkeling van de gastouder.

4. PERMANENTE EDUCATIE

Daarnaast geldt dat iedere gastouder jaarlijks minimaal 7 uur permanente educatie volgt die aansluit bij de werkzaamheden binnen de gastouderopvang. Deze permanente educatie staat los van de verplichte pedagogische coaching en los van de verplichte EHBO-scholing.

De gastouder is zelf verantwoordelijk voor het behalen van deze urennorm binnen het kalenderjaar. Gastouderbureau Mamanouk ondersteunt hierin door een structureel scholingsaanbod beschikbaar te stellen en door voortgang en deelname te monitoren.

Alle gastouders die zijn aangesloten bij Gastouderbureau Mamanouk kunnen een persoonlijk account voor Permanente Educatie ontvangen. Via dit account kunnen gastouders hun gevolgde scholing registreren, certificaten uploaden en hun voortgang inzien. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt dat wordt voldaan aan de wettelijke urennorm van permanente educatie.

De permanente educatie kan worden gevolgd via door Gastouderbureau Mamanouk aangeboden scholing, waaronder scholing die wordt aangeboden via KinderwijsTV, waarmee Gastouderbureau Mamanouk een samenwerkingsafpraak heeft. Deze scholing wordt door gastouders gevolgd binnen het PE-systeem van Gastouderbureau Mamanouk en daarbinnen geregistreerd.

5.COACHING BIJ MEERDERE GASTOUDERBUREAUS

Wanneer een gastouder is aangesloten bij meerdere gastouderbureaus, geldt dat de verplichting tot minimaal drie uur pedagogische coaching per jaar per gastouderbureau afzonderlijk wordt uitgevoerd. Dit betekent dat de gastouder per bureau apart coaching ontvangt en dat deze coaching ook per bureau aantoonbaar wordt vastgelegd en verantwoord.

De inhoud van de coaching kan per gastouderbureau verschillen, afhankelijk van de pedagogische werkwijze, ondersteuning en ontwikkelbehoefte binnen het betreffende bureau.

6. BESCHIKBAARHEID VAN HET PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Gastouderbureau Mamanouk stelt het pedagogisch beleidsplan en eventuele wijzigingen hierin beschikbaar aan gastouders en vraagouders. Dit gebeurt digitaal en/of schriftelijk.

Indien een oudercommissie is ingesteld, wordt het pedagogisch beleidsplan tevens met de oudercommissie gedeeld. De oudercommissie heeft adviesrecht conform de bepalingen van de Wet kinderopvang.

OUDERINSPRAAK

Gastouderbureau Mamanouk hecht waarde aan de betrokkenheid van ouders bij het pedagogisch beleid en de kwaliteit van de opvang. Ouders hebben op grond van de Wet kinderopvang adviesrecht via een oudercommissie.

Indien er binnen Gastouderbureau Mamanouk een oudercommissie is ingesteld, wordt deze betrokken bij wijzigingen in het pedagogisch beleidsplan en andere beleidsmatige onderwerpen die onder het adviesrecht vallen.

Wanneer het, ondanks aantoonbare inspanningen, niet mogelijk is om een oudercommissie in te stellen, maakt Gastouderbureau Mamanouk gebruik van Alternatieve Ouderraadpleging (AOR).

Hiermee wordt op een andere wijze invulling gegeven aan ouderinspraak, bijvoorbeeld via individuele ouderconsultaties, schriftelijke raadpleging of digitale bevraging.

STATUS VAN HET PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Het pedagogisch beleidsplan beschrijft de pedagogische visie van Gastouderbureau Mamanouk, de begeleiding van gastouders bij het volgen van de ontwikkeling van kinderen en de wijze waarop pedagogische coaching wordt vormgegeven. Hiermee geeft het plan inzicht in de werkwijze en de wijze waarop de pedagogische kwaliteit en continuïteit binnen Gastouderbureau Mamanouk worden geborgd.

7. PEDAGOGISCH WERKPLAN

Behorende bij Pedagogisch Beleidsplan Gastouderbureau Mamanouk – versie 2.0 (juli 2026)

In dit pedagogisch werkplan laat de gastouder zien wie zij is, hoe zij handelt, wat haar pedagogische visie is op de opvoeding en opvang van haar gastkinderen en hoe zij communiceert. Haar werkwijze sluit aan bij de visie van Gastouderbureau Mamanouk en de wettelijke kwaliteitseisen voor gastouderopvang. Het pedagogisch werkplan wordt besproken tijdens de intake en minimaal jaarlijks geëvalueerd met de gastouderbegeleider. Waar nodig wordt het plan aangepast zodat het actueel blijft en aansluit bij de praktijk en het beleid van het gastouderbureau. Het pedagogisch werkplan is inzichtelijk voor ouders en het gastouderbureau.

7.1. De gastouder

Naam:

Geboortedatum:

Waarom vind jij het zo fijn om gastouder te zijn?

(Bijvoorbeeld: Je vindt het bijzonder om kinderen te begeleiden tijdens hun ontwikkeling en hen een veilige, warme en vertrouwde omgeving te bieden. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Het geeft jou veel voldoening om kinderen nieuwe dingen te zien ontdekken, hun zelfvertrouwen te zien groeien en hen te ondersteunen bij hun dagelijkse ontwikkeling.

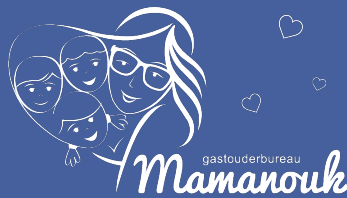
Door de kleinschaligheid van de opvang kun je ieder kind persoonlijke aandacht geven en goed inspelen op zijn of haar individuele behoeften. Je vindt het mooi om kinderen te zien groeien, nieuwe vaardigheden te zien ontwikkelen en een bijdrage te mogen leveren aan een fijne en onbezorgde kindertijd).

.....
.....

7.2. Het gezin

Partner: (naam/geboortedatum/beroep/aanwezigheid tijdens de opvang. Beschrijf ook de taken die jouw partner uitvoert in de opvang – verschonen, kinderen naar school brengen, spelen, stoeien, eten/fles geven)

.....
.....

Gezinssamenstelling: (namen/geboortejaren/school/aanwezigheid tijdens opvang eigen kinderen. Beschrijf hier ook de taken die jouw kinderen uitvoeren in de opvang, of hoe zij deelnemen aan de opvang. Heb je een ouder kind verschoont hij/zij de gastkinderen wel eens? Geeft hij/zij ze te eten? Speelt hij met ze? Leest hij ze voor? Etc.)

.....

Huisdieren: (naam en soort huisdier en verblijfplaats tijdens de opvang. En hoe ga jij met het huisdier om en wat leer je de kinderen over het huisdier tijdens de opvang? Zijn er schriftelijke huisregels vastgelegd over de omgang met huisdieren binnen de opvang)

.....

Vaste bezoekers: (wie komt er tenminste een half uur per 3 maanden op bezoek. Let op: dit kunnen ook mensen zijn die niet voor de opvang komen, maar alleen voor jou, je huis of je huisgenoten. Dus ook de schoonmaakster, hondenuitlaatservice die nog even een kop koffie blijft drinken, glazenwasser die koffie drinkt etc. Zorg er ook voor dat deze persoon een VOG heeft en gekoppeld is aan Gastouderbureau Mamanouk in het personenregister. Beschrijf wat deze persoon doet in de opvang: voorlezen, koffie drinken, kletsen met jou, spelen met de kinderen etc)

.....

.....

.....**Achterwacht:** (naam / relatie tot jou als gastouder, bijvoorbeeld buurvrouw, vriendin of schoonmaakster / telefoonnummer(s)).

Binnen de gastouderopvang is een achterwachting verplicht ingericht. De achterwachting is een volwassene die tijdens opvangtijden bereikbaar is en binnen 15 minuten op de opvanglocatie aanwezig kan zijn in geval van calamiteiten of onverwachte situaties waarbij ondersteuning noodzakelijk is.

Van de achterwachting zijn minimaal de volgende gegevens vastgelegd: naam, telefoonnummer en woonplaats. Daarnaast is vastgelegd wat de relatie van de achterwachting tot jou als gastouder is, bijvoorbeeld buurvrouw, vriendin of schoonmaakster. De achterwachting is op de hoogte van zijn/haar rol en weet wat er van hem/haar wordt verwacht bij een noodsituatie.

De achterwachtinggegevens zijn bekend bij Gastouderbureau Mamanouk en worden actueel gehouden. Wijzigingen in de achterwachting worden door de gastouder tijdig doorgegeven aan het gastouderbureau.

De achterwacht is geen vervanging van de gastouder, maar fungeert als directe ondersteuning bij calamiteiten totdat verdere hulp of vervanging is geregeld.

tagiaires en vrijwilligers: (Gegevens stagiaire invullen).

Wanneer er een stagiaire of vrijwilliger aanwezig is binnen de opvang, gebeurt dit altijd onder de verantwoordelijkheid en begeleiding van de gastouder. De stagiaire of vrijwilliger ondersteunt bij activiteiten en dagelijkse werkzaamheden die passen bij de opleiding, ervaring en leerdoelen.

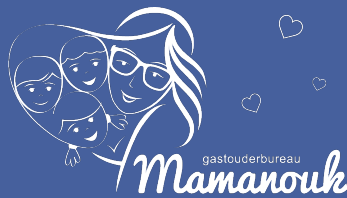
Stagiaires en vrijwilligers staan nooit alleen met de kinderen en blijven altijd onder toezicht van de gastouder.

Conform de geldende wet- en regelgeving beschikken stagiaires en vrijwilligers, ongeacht hun leeftijd, over een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) voor de kinderopvang en worden zij ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang (PRK) en worden zij gekoppeld aan Gastouderbureau Mamanouk. Voor kortdurende snuffelstages geldt een wettelijke uitzondering. Snuffelstages die maximaal 10 dagen duren of binnen maximaal twee aaneengesloten weken plaatsvinden, is een VOG niet verplicht.

7.3. Opleiding en werkervaring

Opleidingen: (welke opleiding heb je gedaan en met welk diploma ben jij gekwalificeerd om gastouder te mogen zijn):

Werkervaring: (welke ervaring heb je in het werken met kinderen van anderen)

7.4. Opvangdagen en -tijden

Op welke dagen en tijden vang jij op? (geef ook aan of hiervan afgeweken mag worden, in overleg)

De opvang vindt plaats op:

- ☐ Maandag
- ☐ Dinsdag
- ☐ Woensdag
- ☐ Donderdag
- ☐ Vrijdag
- ☐ Zaterdag
- ☐ Zondag

Opvangtijden:

.....

.....

.....

7.5. Jouw gastouderopvang

Welke kinderen heb jij op dit moment in jouw opvang? (jaarlijks aanpassen) (Voornaam, geboortedatum en opvangdagen/-tijden noemen)

De gastouder vangt maximaal kinderen tegelijkertijd op.

Leeftijdsopbouw:

- * Baby's (0–1 jaar):
- * Dreumesen (1–2 jaar):
- * Peuters (2–4 jaar):
- * Schoolkinderen (4–12 jaar):

De groepssamenstelling kan gedurende het jaar wijzigen afhankelijk van de opvangvraag.

Waar vindt de opvang plaats? In welke ruimte(s) in huis? (dit zijn ook de ruimtes die jaarlijks worden gecontroleerd bij de risico inventarisatie)

De opvang vindt plaats in de:

- ☐ Woonkamer
- ☐ Speelkamer
- ☐ Eetkamer
- ☐ Anders, namelijk:

Ga je met de kinderen regelmatig de tuin in? Beschrijf de tuin en het spelmateriaal in de tuin. (geef ook aan hoe de tuin wordt afgesloten, om te voorkomen dat kinderen eruit klimmen/ontsnappen)

Beschrijving tuin/buitenruimte:

.....

.....

.....

.....

Beschikbaar buitenspeelmateriaal:

.....

.....

.....

.....

Waar slapen de kinderen? In welke slaapkamer(s)? En wat voor bedjes? (vertel ook hoeveel kinderen er tegelijk op 1 kamer liggen en hoe jij ervoor zorgt dat je de kinderen hoort als ze huilen of roepen)

.....

.....

.....

.....

Waar en hoe worden de kinderen verschoond? En hoe ga jij om met zindelijk worden? (beschrijf waar je dat doet, op een commode of verschoonkussen op de bank en of jij zelf zorgt voor luiers en billendoekjes, of dat ouders dat zelf mee moeten nemen. Leg ook uit hoe en of jij kunt bijdragen in zindelijkheidstraining)

.....

.....

.....

.....

Welk spelmateriaal heb je in jouw opvang? Denk er ook over na of dat speelgoed direct bereikbaar is voor kinderen of niet. Kinderboekjes op ooghoogte stimuleren het zelf pakken en zelf 'lezen' van kinderen.

Voorbeelden van aanwezig spelmateriaal:

- Blokken en constructiemateriaal
- (Voorlees)-Boekjes
- Puzzels
- Educatieve spellen
- Poppen/Poppenhoek
- Winkeltje
- Keukentje
- Auto's
- Rollenspelmateriaal
- Knutselmateriaal
- Muziekinstrumenten
- Buitenspeelmateriaal

Aanvulling:

.....

.....

.....

.....

Welk opvangmateriaal heb jij in jouw opvang? En hoe ga jij om met het gebruik van beeldscherm (TV, tablet, telefoon)? Hoe vaak per dag kijken de kinderen tv, hoe vaak zien kinderen dat jij bezig bent met je telefoon of ander beeldscherm?

Aanwezig opvangmateriaal:

- Kinderstoelen
- Bedjes
- Traphekjes

- Box
- Wipstoel
- Babyfoon
- Wandelwagen
- Veiligheidsvoorzieningen

Aanvulling:

.....

.....

Wat moeten ouders zelf meegeven aan hun kind als het in jouw opvang komt?

Ouders geven indien nodig mee:

- Luiers
- Billendoekjes
- Reservekleding
- Fles
- Flesvoeding
- Speen of knuffel
- Medicatie met instructie
- Dieetvoeding

Aanvulling:

.....

.....

Hoe zorg jij ervoor dat de kinderen dagelijks buiten komen? Maak je uitstapjes met ze?

Beschrijf hoe je dat doet en waar je naartoe gaat. (bijvoorbeeld: met de bakfiets, kinderen in passende zitjes en met gordels naar de bakker om een broodje te halen, wandelen naar de speeltuin waar ze kunnen klimmen en klauteren)

.....

.....

.....

.....

Hoe zorg jij ervoor dat de kinderen gezond eten en drinken? Welk eten/drinken geef jij de kinderen? (geef hierbij ook aan of jij vegetarisch eet, of een ander dieet volgt, hoe vaak de

kinderen limonade/thee/water/melk krijgen, hoe je omgaat met zoet/hartig broodbeleg, welke tussendoortjes kinderen krijgen en hoe jij de kinderen stimuleert gezonde keuzes te maken. Vertel ook wat jij zelf eet gedurende de dag, jij bent het voorbeeld)

Hoe zorg jij ervoor dat de kinderen voldoende bewegen? (bijvoorbeeld: doe jij dagelijks een beweegactiviteit met ze zoals dansen, buiten spelen, baby onder begeleiding op de buik laten liggen, stimuleren te rollen?)

Hoe communiceer jij met kinderen? En hoe corrigeer jij gedrag van kinderen? (Gebruik jij juist wel/niet 'kindertaal'? Praat je op eindhoogte met het kind? Wat doe je als een kind zich niet aan afspraken houdt, niet luistert of bijvoorbeeld een ander kind pijn doet?)

Hoe ga jij om met ziekte? Wat doe jij als je zelf, iemand in jouw gezin of het gastkind ziek is? (Op welk moment als jij zelf voelt dat je ziek bent/wordt, bel jij de ouders? Op welk moment communiceer jij de ziekte van een gezinslid met de vraagouders en wat zijn de consequenties voor de opvang van de gastkinderen? Wanneer vind jij een gastkind ziek? Wanneer mag hij/zij wel komen en wanneer moet hij/zij opgehaald worden?)

Hoe sta jij ten aanzien van het opvangen van niet-gevaccineerde kinderen? (Vang jij alleen kinderen op die gevaccineerd worden? Of vang jij ook kinderen op die niet gevaccineerd worden? Als er nog geen niet-gevaccineerd kind in jouw opvang is, geef dan aan of je hier wel voor open staat of niet. Het is van belang dat ouders en wij weten wat jij wilt, zodat we daar rekening mee kunnen houden en ouders weten wat ze kunnen verwachten)

.....

.....

.....

.....

7.6. Jouw pedagogische visie

Hoe sluit jij met jouw opvang aan bij de visie van Gastouderbureau Mamanouk waarin de eigen-wijsheid van kinderen centraal staat? Hoe uit zich dat in de praktijk? (bijvoorbeeld: als kinderen binnenkomen begroet jij ze een voor een, je kijkt goed naar hoe ze zich voelen en gedragen, luistert naar de overdracht van de ouders. Je speelt in op de behoefte van ieder kind en houdt ze nauwlettend in de gaten. Je kent je kinderen goed en ziet het dus ook als ze ander gedrag vertonen dan normaal. Ook ken je hun voorkeuren en weet je hen uit te dagen op hun eigen niveau)

.....

.....

.....

.....

Wat vind jij belangrijk in de opvang en opvoeding van kinderen? Wat wil jij ze meegeven en bieden? (bijvoorbeeld: een warm tweede thuis, of een gezonde leefstijl etc.)

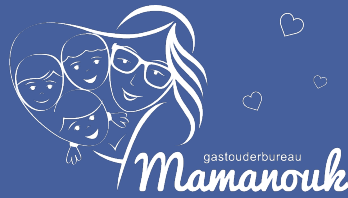
.....

.....

.....

.....

Welke elementen uit jouw opvang maken jouw opvang of jou als gastouder uniek of anders dan andere gastouders? (bijvoorbeeld: bij jou wordt iedere dag gedanst, of jij onderhoudt samen met de gastkinderen een moestuintje, of jij volgt de pedagogische visie van het onvoorwaardelijk ouderschap en leg uit waarom jij die activiteit of visie zo belangrijk vindt)

7.7. De vier opvoedingsdoelen in jouw opvang

1. Het bieden van een veilige basis: een veilige en persoonlijke opvangomgeving. Hoe doe jij dat? Hoe zorg jij ervoor dat kinderen een veilige basis ervaren en de opvang persoonlijk is en blijft? (Bijvoorbeeld: De gastouder biedt kinderen een veilige basis door vaste routines, een herkenbaar dagritme en persoonlijke aandacht. Hierdoor voelen kinderen zich gezien, gehoord en veilig)

2. Het bevorderen van de persoonlijke competenties: een kind leert het meest van spelen. Hoe zorg jij ervoor dat de kinderen hun vaardigheden en kennis kunnen ontwikkelen? Welke (leerzame) activiteiten bied jij ze? Hoeveel ruimte is er voor vrij spel en hoe begeleid jij dat? (Bijvoorbeeld: De gastouder stimuleert kinderen door activiteiten aan te bieden die passen bij hun leeftijd en ontwikkeling, zoals voorlezen, knutselen, bouwen, muziek maken en buiten spelen)

3. Het bevorderen van de sociale competenties: samen spelen, samen leren. Wat leer jij de kinderen op sociaal gebied? Hoe gaat dat in de praktijk. (Bijvoorbeeld: Kinderen leren samen spelen, delen, rekening houden met elkaar en conflicten oplossen. De gastouder begeleidt deze processen actief)

4. Het overbrengen van regels, normen en waarden: samen leven met respect voor elkaar.

Welke regels gelden in jouw opvang? Wat moeten de kinderen in jouw opvang absoluut wel. En wat mogen ze beslist niet? Heb jij een geloofs- of levensovertuiging waar de kinderen in de opvang mee te maken krijgen? Hoe ga je daarmee om tijdens de opvang? Welke feesten worden er in jouw opvang gevierd? En hoe ga jij om met kinderen die een andere geloofs-/levensovertuiging van huis uit meekrijgen? (Bijvoorbeeld: De gastouder en kinderen gaan respectvol met elkaar om, luisteren naar elkaar en houden rekening met anderen. De gastouder geeft hierin zelf het goede voorbeeld)

.....

.....

.....

.....

7.8. Het dagritme van jouw opvang. Beschrijf hier hoe een dag in jouw opvang verloopt. Houd jij een strak schema aan? Of verloopt iedere dag met een andere tijdsindeling? Geef een grove schets van de planning van jouw opvangdag.

Bijvoorbeeld:

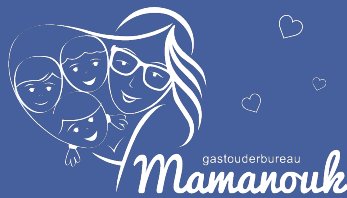
07.00 – 09.00 uur: brengen en vrij spel
09.30 uur: fruit en drinken
10.00 uur: activiteit of buitenspelen
12.00 uur: lunch
12.30 – 14.30 uur: rust- en slaapmoment
15.00 uur: drinken en tussendoortje
15.30 uur: activiteit of buitenspelen
Vanaf 16.30 uur: ophalen

7.9. Communicatie met ouders. Beschrijf hoe jij met ouders communiceert op de verschillende momenten gedurende de opvang van een gastkind bij jou.

Voor start van de opvang

Voorbeeld: Voordat de opvang start, vindt een kennismakings- en intakegesprek plaats. Tijdens dit gesprek bespreekt de gastouder onder andere:

- De opvangdagen en -tijden;
- Gewoonten en rituelen van het kind;
- Voeding, slapen en verzorging;

- Eventuele allergieën, medicatie of bijzonderheden;
- Opvoedwensen en verwachtingen van ouders;
- De werkwijze van de gastouder.

Wanneer ouders besluiten gebruik te maken van de opvang bij de gastouder, worden de afspraken vastgelegd in de opvangovereenkomst die via Gastouderbureau Mamanouk wordt opgesteld.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wennen aan de opvang

Wanneer een nieuw kind start in de opvang, besteedt de gastouder extra aandacht aan een rustige en zorgvuldige kennismaking. Dit doet de gastouder door een intakegesprek met ouders te voeren en vooraf één of meerdere wenmomenten in te plannen. Het aantal wenmomenten en de duur hiervan worden afgestemd op de leeftijd, het karakter en de behoeften van het kind. In de meeste gevallen gaat het om één tot twee wenmomenten van ongeveer één tot drie uur per keer, maar indien nodig kunnen aanvullende wenmomenten worden afgesproken. Indien gewenst kan de opvang daarnaast geleidelijk worden opgebouwd. In de eerste periode geeft de gastouder extra aandacht en nabijheid aan het kind en onderhoudt zij regelmatig contact met ouders over hoe het wennen verloopt. Hierdoor krijgt het kind de tijd om vertrouwen op te bouwen en zich veilig te voelen in de nieuwe omgeving.

Anders, namelijk;

.....

.....

.....

.....

Dagelijkse overdracht. Hoe doen jullie de overdracht? Mondeling bij begin en einde van de dag? In schriftje? Via WhatsApp of MyChapp? Hoe vaak schrijf je in het schriftje of hoe vaak stuur je een bericht? Een goede overdracht is belangrijk voor het welzijn van het kind en voor een fijne samenwerking met ouders.

Bij het brengen bespreekt de gastouder en ouders bijzonderheden zoals:

- Hoe het kind heeft geslapen;
- Hoe het zich voelt;
- Eventuele medicatie;
- Andere zaken die van belang zijn voor de opvangdag.

Bij het ophalen vertelt de gastouder hoe de dag is verlopen. Daarbij bespreekt de gastouder bijvoorbeeld:

- Eten en drinken;
- Slapen;
- Activiteiten;
- Contact met andere kinderen;
- Bijzonderheden of leuke momenten.

De dagelijkse overdracht vindt in principe mondeling plaats tijdens de haal- en brengmomenten.

Daarnaast houdt de gastouder de ouders op de hoogte via WhatsApp, een schriftje of een ouderapp, afhankelijk van wat met de ouders is afgesproken. Hierbij stuurt de gastouder regelmatig een berichtje, foto of korte update over de opvangdag.

Anders, namelijk;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Evaluatie van de opvang. Hoe vaak en hoe evalueer jij de opvang met de ouders? Ga je bij hen thuis op bezoek voor een gesprek? Vindt het gesprek bij jou thuis plaats? Wat bespreek je?

Minimaal één keer per jaar, en indien gewenst vaker, voert de gastouder een evaluatiegesprek met ouders. Tijdens dit gesprek komen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:

- Het welbevinden van het kind;
- De ontwikkeling van het kind;
- De opvangsituatie en dagelijkse gang van zaken;
- Wensen, verwachtingen en eventuele aandachtspunten van ouders;
- De samenwerking en communicatie tussen ouders en gastouder.

Wanneer er tussentijds bijzonderheden zijn of wanneer ouders behoefte hebben aan een extra gesprek, maakt de gastouder hiervoor een aparte afspraak met de ouders. Door regelmatig met elkaar in gesprek te blijven zorgt de gastouder voor een goede samenwerking met de ouders en kunnen zij samen aansluiten bij de behoeften en ontwikkeling van het kind.

Anders, namelijk;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Foto's maken. Hoe ga jij om met het maken van foto's van de kinderen? Stuur jij ouders foto's van de opvangdag? Gaat dat per ouder, of heb je een groep waarin je de foto's deelt? Plaats jij de foto's op social media, je website?

De gastouder kan foto's maken van activiteiten en bijzondere momenten tijdens de opvang. Dit gebeurt uitsluitend met toestemming van de ouders.

De gastouder beschrijft hieronder hoe foto's worden gedeeld:

- Via:
- Frequentie:
.....
- Individueel of groepsgewijs:
.....

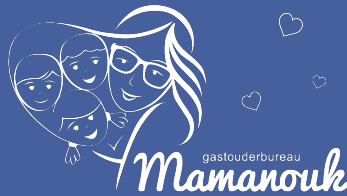
Foto's worden niet gedeeld via sociale media of andere openbare kanalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de ouders. De gastouder handelt hierbij conform de AVG-richtlijnen.

7.10. Communicatie met Gastouderbureau Mamanouk. Op welke momenten neem jij contact op met jouw gastouderbegeleider van Mamanouk? Het is belangrijk dat ouders weten in welke situaties jij het prettig vindt advies in te winnen, of te overleggen met jouw gastouderbureau.

De gastouder onderhoudt regelmatig contact met Gastouderbureau Mamanouk. De gastouderbegeleider is een aanspreekpunt voor vragen, ondersteuning en begeleiding rondom de opvang.

De gastouder neemt in ieder geval contact op met de gastouderbegeleider:

- Bij pedagogische vragen of wanneer behoefte bestaat aan advies over het begeleiden van kinderen;
- Bij zorgen of bijzonderheden rondom de ontwikkeling, het gedrag of het welzijn van een kind;
- Wanneer er sprake is van opvallende situaties binnen de opvang die van invloed kunnen zijn op het kind of de opvangsituatie;
- Bij wijzigingen in de opvang, zoals veranderingen in opvangdagen, gezinssamenstelling, achterwacht, huisvesting of andere relevante omstandigheden;
- Bij vragen over wet- en regelgeving, kwaliteitseisen of administratieve verplichtingen;
- Bij veiligheids- en gezondheidskwesties;

- Bij meldingen van ongevallen, incidenten of calamiteiten;
- Wanneer ondersteuning gewenst is bij gesprekken met ouders;
- Bij vragen over scholing, coaching of deskundigheidsbevordering;
- Wanneer de gastouder behoefte heeft aan advies, begeleiding of een sparringpartner bij situaties uit de dagelijkse opvangpraktijk.

Daarnaast vindt er vanuit Mamanouk regelmatig contact plaats door middel van huisbezoeken, voortgangsgesprekken, evaluatiemomenten, coaching en informatievoorziening.

Anders, namelijk;

.....

.....

.....

.....

Hoe communiceert de gastouder met Mamanouk? (Bijvoorbeeld: telefonisch, WhatsApp, huisbezoek, voor welk doel gebruik jij wel communicatiemiddel?)

De gastouder kan op verschillende manieren contact onderhouden met Gastouderbureau Mamanouk. Afhankelijk van de aard en urgentie van de vraag wordt gebruik gemaakt van:

- Telefoon;
- WhatsApp;
- E-mail;
- Persoonlijke gesprekken tijdens huisbezoeken;
- Coaching- en evaluatiegesprekken.

Voor dringende zaken, calamiteiten of situaties die direct aandacht vereisen, neemt de gastouder telefonisch contact op. Voor minder urgente vragen of het uitwisselen van informatie kan gebruik worden gemaakt van WhatsApp of e-mail.

Gastouderbureau Mamanouk streeft naar een open, laagdrempelige en professionele samenwerking waarbij de gastouder zich ondersteund voelt in het bieden van veilige, verantwoorde en kwalitatief goede opvang.

Anders, namelijk;

.....

.....

7.11 Ontwikkeling van kinderen volgen

De gastouder volgt de ontwikkeling van ieder kind tijdens de dagelijkse opvang door te observeren hoe het kind speelt, leert, communiceert en zich sociaal-emotioneel ontwikkelt. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkeling op verschillende gebieden, zoals de motorische ontwikkeling, taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, zelfstandigheid en sociale vaardigheden. De gastouder sluit aan bij de behoeften, mogelijkheden en het ontwikkeltempo van ieder kind en stimuleert kinderen in hun verdere ontwikkeling door passende activiteiten en spelmaterialen aan te bieden.

Wanneer de gastouder bijzonderheden signaleert in de ontwikkeling of het gedrag van een kind, wordt dit volgens de volgende werkwijze opgepakt:

- observaties worden concreet en feitelijk in kaart gebracht;
- de gastouder bespreekt de signalen tijdig met ouders;
- indien nodig wordt Gastouderbureau Mamanouk betrokken voor overleg en ondersteuning;
- in gezamenlijk overleg (ouders, gastouder en gastouderbureau) wordt bepaald of aanvullende ondersteuning of verwijzing wenselijk is.

De ontwikkeling van kinderen wordt regelmatig met ouders besproken tijdens dagelijkse overdrachtsmomenten en tijdens evaluatiegesprekken.

Wanneer gegevens over de ontwikkeling van een kind worden vastgelegd of gedeeld, gebeurt dit uitsluitend met voorafgaande toestemming van de ouders en met inachtneming van de geldende privacywetgeving (AVG).

Anders, namelijk;

.....

.....

.....

.....

7.12 Begeleiding van de gastouder bij het volgen van de ontwikkeling

Naast het volgen van de ontwikkeling in de dagelijkse opvangpraktijk, begeleidt Gastouderbureau Mamanouk de gastouder bij het bewust en professioneel observeren en volgen van de ontwikkeling van kinderen. De begeleiding is erop gericht dat de gastouder leert om observaties concreet te beschrijven, deze te begrijpen en te vertalen naar passend pedagogisch handelen.

De pedagogisch coach bespreekt observaties met de gastouder en stelt hierbij verdiepende vragen. Samen wordt gekeken naar wat de gastouder daadwerkelijk heeft gezien en gehoord, wat het kind al kan, wat opvalt, waar groei zichtbaar is en wat het kind mogelijk nodig heeft. Ook wordt besproken welke rol het handelen van de gastouder hierin speelt en welke aanpak eventueel kan worden uitgetoetst.

Een gastouder kan bijvoorbeeld aangeven dat een kind “snel opgeeft wanneer iets niet lukt”. De pedagogisch coach helpt de gastouder dan om dit concreter te maken door te bespreken wat zij precies ziet gebeuren, wanneer dit gebeurt, wat het kind doet voordat het om hulp vraagt en hoe de gastouder hierop reageert. Zo leert de gastouder onderscheid te maken tussen een interpretatie en een concrete observatie en wordt samen gekeken hoe zij het kind meer gelegenheid kan geven om eerst zelf te proberen.

Mamanouk gebruikt onder andere ZiKo-VO/Mijn Portret als kindvolgsysteem. Daarnaast ontwikkelt Mamanouk een eigen praktisch boekje Kindvolgsysteem, waarmee gastouders op een laagdrempelige en concrete manier worden ondersteund bij het observeren en volgen van de ontwikkeling van kinderen. In het boekje staan onder andere praktische observatie- en reflectievragen, ontwikkelingsgebieden en handvatten om observaties vast te leggen en gedurende een periode te volgen.

De pedagogisch coach introduceert het Kindvolgsysteem-boekje bij de gastouder en legt uit hoe hiermee gewerkt kan worden. Hierbij wordt besproken hoe een gastouder een dagelijkse situatie kan gebruiken als observatiemoment, hoe zij haar observatie zo feitelijk mogelijk kan beschrijven en hoe zij vanuit een observatie verder kan kijken naar de ontwikkeling en behoeften van het kind. Waar nodig oefent de coach dit samen met de gastouder aan de hand van concrete voorbeelden uit de opvangpraktijk.

Het bespreken van verschillende ontwikkelingsgebieden heeft als doel dat de gastouder de ontwikkeling van het kind breed leert bekijken. De coach helpt de gastouder om een observatie niet los te zien van andere ontwikkelingsgebieden, maar te kijken naar de samenhang tussen bijvoorbeeld taal en communicatie, motorische ontwikkeling, sociaalemotionele ontwikkeling, denken en ontdekken en zelfstandigheid. Hierbij wordt steeds de verbinding gemaakt met de dagelijkse opvangpraktijk.

Een voorbeeld hiervan is een kind dat tijdens het samenspelen weinig woorden gebruikt. De coach kijkt dan samen met de gastouder niet alleen naar de taalontwikkeling, maar ook naar het contact met andere kinderen, de manier waarop het kind contact maakt, het begrijpen van taal en de begeleiding die de gastouder tijdens het samenspel biedt. Samen wordt besproken wat het kind al laat zien, waar mogelijkheden liggen en welke ondersteuning de gastouder eventueel kan bieden.

Wanneer een aandachtspunt verder gevolgd wordt, kan de gastouder een vervolgobservatie doen. Tijdens een volgend passend contactmoment kan samen worden teruggekeken op wat de gastouder heeft gezien, wat zij heeft geprobeerd en

wat dit heeft opgeleverd. Zo kan bijvoorbeeld worden besproken dat een kind bij een eerste observatie steeds direct om hulp vroeg, terwijl het kind na een periode waarin de gastouder bewust wat langer wachtte eerst zelf een oplossing probeerde te vinden. De coach bespreekt met de gastouder wat zij hierin bij het kind ziet, welke verandering zij zelf in haar handelen heeft aangebracht en wat zij hiervan heeft geleerd.

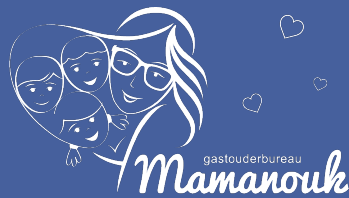
Zo ontstaat een doorgaande lijn van **observeren, bespreken, handelen, opnieuw observeren en evalueren**. De gastouder leert hierdoor niet alleen de ontwikkeling van het kind bewuster te volgen, maar ook om haar eigen pedagogisch handelen hierop af te stemmen.

Ook wanneer een gastouder zorgen of vragen heeft over de ontwikkeling of het gedrag van een kind, kan de pedagogisch coach haar ondersteunen bij het concreet in kaart brengen van de signalen, het onderscheiden van observaties en interpretaties en het bepalen van een passende vervolgstap. Indien nodig wordt de gastouder ondersteund bij het bespreekbaar maken hiervan met ouders.

Het Kindvolgsysteem-boekje is een hulpmiddel dat de gastouder ook zelfstandig kan gebruiken. Niet iedere observatie hoeft met Mamanouk te worden besproken. De gastouder kan het boekje gebruiken om belangrijke momenten, aandachtspunten of ontwikkelingen vast te leggen en kan bij vragen of behoefte aan verdieping ondersteuning vragen aan Mamanouk.

Het volgen van de ontwikkeling en het werken met het kindvolgsysteem kan onderdeel zijn van de pedagogische coaching, maar is niet het enige onderwerp waarover coaching kan plaatsvinden. De inhoud van de coaching wordt afgestemd op de individuele ontwikkelbehoefte van de gastouder. Ook wanneer de coaching op een ander pedagogisch onderwerp is gericht, blijft Mamanouk de gastouder ondersteunen bij het professioneel volgen van de ontwikkeling van kinderen wanneer daar vanuit observaties, het kindvolgsysteem of de dagelijkse praktijk aanleiding toe is.

Op deze manier ondersteunt Mamanouk de gastouder om niet alleen naar de ontwikkeling van het kind te kijken, maar ook bewust te reflecteren op het eigen pedagogisch handelen en de begeleiding hierop af te stemmen.

8. Documentbeheer en versiegeschiedenis

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	januari 2020	Eerste vaststelling van het pedagogisch beleidsplan van Gastouderbureau Mamanouk.
2.0	juli 2026	Integrale herziening en actualisatie van het pedagogisch beleidsplan naar aanleiding van gewijzigde wet- en regelgeving en de invoering van de pedagogische coaching binnen de gastouderopvang.
3.0	sept 2026	Toevoeging: 7.12 Begeleiding van de gastouder bij het volgen van de ontwikkeling